

CINKARNAR

Poštnina plačana pri pošti 3102 Celje

Letnik LXVIII | december 2022 | številka 2 | 326

Naslovnica

CINKARNAR

Časopis Cinkarne Celje, d. d.
Letnik: LXVIII, december 2022
Številka: 2/326

Glavna in odgovorna urednica:
Barbara Rozoničnik

Izdajatelj, naslov uredništva in tisk:
Cinkarna Celje, d.d.
Kidričeva 26
p. p. 1032, 3001 Celje
telefon: +386 (0)3 427 61 01
faks: +386 (0)3 427 61 06
e-pošta: vodstvo.tajnistvo@cinkarna.si

Glasilo podjetja Cinkarna Celje, d.d.,
najdete tudi na spletni povezavi:
www.cinkarna.si/o-podjetju/aktualno/publikacije

Oblikovanje:
Cinkarna Celje, d.d.

Tisk:
TISKARNA GOLC, tiskanje in vezava d.o.o.

*Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi
skrajša ali slogovno predela članke.*

»Moj cilj je vzpostaviti vzdrževanje,
ki bo samo sebi izziv in bo primer dobre
prakse tako v Sloveniji kot v svetu«

5

Boštjan Podkrajšek, direktor
PE Vzdrževanje in energetika

Zamenjava filter stiskalnic
za ožemanje pigmenta

7

V PE Kemija Celje za inovacijo
prejeli srebrno priznanje

9

Cinkarni plaketa Slovenskega
kemijskega društva

12

Po dveh letih premora so se ponovno
srečali cinkarniški upokojeanci

16

»Gamsi« v Karnijskih Alpah
na gori Monte Zoncolan

20

Spoštovani Cinkarnarke in Cinkarnarji!

Približuje se zaključek zelo uspešnega, a hkrati zahtevnega leta, zaznamovanega s številnimi izzivi na različnih področjih. V nizu let izjemno dobrega poslovanja bomo iztekajoče se leto zaključili z najboljšim poslovnim rezultatom v zgodovini podjetja, za kar se iskreno zahvaljujemo vsem zaposlenim, ki ste s svojim delom prispevali k uspehu.

Žal je na seznamu dogodkov letošnjega leta tudi zaostrovanje geopolitične situacije med Zahodom in Rusijo. To vnaša nemir in dodatno povečuje velika nihanja na trgih surovin in predvsem energije. Visoke cene energije postavljajo v zelo negotov položaj tudi evropsko kemijsko industrijo. Tudi evropska industrija titanovega dioksida je v nezavidljivem položaju do ameriških in azijskih proizvajalcev pigmenta. Štirje globalno največji proizvajalci pigmenta so v drugem polletju zmanjšali kapaciteto svojih evropskih obratov. Ob koncu leta se občutita precejšnje umirjanje povpraševanja in posledičen pritisk na prodajne cene pigmenta.

Zaradi naštetega bomo morali biti v naslednjem letu pozornejši na obvladovanje raznih stroškov, v srednjeročnem obdobju pa na energetske učinkovitost, trajnostni razvoj in dvig kapacitet v proizvodnji titanovega dioksida. Za prihodnje leto tako načrtujemo nadaljnje širjenje sončnih elektrarn in izvedbo inženiringa za parno turbino v proizvodnji kisline, ki obeta precejšnji energetski potencial pri proizvodnji električne energije.

Kot dobra popotnica bo na začetku januarja zaposlenim izplačana božičnica, in sicer po merilih, ki smo jih dogovorili s socialnimi partnerji. Leto 2023 bo za naše podjetje tudi jubilejno. Cinkarna bo praznovala častitljivih 150 let delovanja, obeležili pa jih bomo z dogodki za zaposlene, lokalno skupnost in poslovne partnerje.

Želimo vam mirne in prijetne praznike, v novem letu pa zdravja in razumevanja. Srečno 2023!

Filip Koželnik

član Uprave in delavski direktor

Nikolaja Podgoršek Selič

članica Uprave in tehnična direktorica

Aleš Skok

predsednik Uprave

V slovo gospodu Marjanu Prelecu

Bila je pomlad leta 1985. Celjska Cinkarna je bila v težkem položaju in brez predsednika. Povpraševanje po izdelkih je upadalo, zaloge pa so naraščale. Prav tako so jo pestili pritiski celjske javnosti zaradi onesnaževanja okolja. Izvršni svet Centralnega komiteja je iskal primernega predsednika kolektivnega poslovnega organa, ki bi znal in zmozel podjetju povrniti moč. Izbrali so vas, spoštovani gospod Marjan Prelec. Prav takrat ste se vrnili iz Iraka, kjer ste vodili gradbene projekte. Težko bi našli primernejšega kandidata. Po svoje posebnosti, ki se je uveljavil s svojimi značilnimi značajskimi potezami. To je predanost poslu, Cinkarni, trdemu delu, z veliko prodornostjo, naravno logiko, trmo in poštenostjo. Človeka z izjemno karizmo.

Po prihodu ste zastavili poslovno politiko, katere cilji so bili proizvajati rentabilno, nižati stroške, uporabiti notranje rezerve, izboljšati organizacijo dela, izkoristiti proizvodne zmogljivosti, povečati disciplino in izrabo delovnega časa in ob razvoju skrbeti tudi za okolje. In uspelo vam je.

Leto 1989 je bilo leto velikih sprememb. Padel je Berlinski zid, Cinkarna je izgubila vzhodnonemški, nato pa še jugoslovanski trg. Veliko do takrat uspešnih podjetij je propadlo. Cinkarna je pod vašim vodstvom rasla in hkrati ukinjala nerentabilne programe. Vam se lahko zahvalimo, da je Cinkarna brez škode izšla iz solastništva z nemškim podjetjem Lake und Farbe in si ustvarila ugled dobrega dobavitelja doma in v tujini. Prav tako se vam lahko zahvalimo za pogumno investiranje v širitev proizvodnje titanovega dioksida in hkratno okoljsko sanacijo. Vaše izjemne gospodarske dosežke so prepoznali tudi na Gospodarski zbornici Slovenije in vam leta 1994 podelili nagrado.

Kot naš direktor, naš vodja, naš ata Prelec, kot smo vam rekli, ste imeli pri demokraciji svoje meje, a do delavcev ste bili vedno pošteni, skrbni in prijazni. Vaše vodilo je bilo, da mora vsak delavec zaslužiti vsaj toliko, da lahko dostojno živi. Nekoč ste mi dejali: »Veš, mladenka, denar moraš dajati s toplo roko in z njim delati dobro.« In to ste tudi počeli. V vašem času so bili ob dobrih rezultatih poračuni nenehna značilnost. Podjetje je za zaposlene kupovalo stanovanja in ponujalo stanovanjske kredite. Širili ste počitniške kapacitete in obnovili dom v Logarski dolini. Zgradili ste kuhinjo za zaposlene in goste. Radi ste prihajali v kuhinjo in pogledali, kaj se kuha v loncih, ter delili s kuharjem recepte.

Kot gradbenik ste pustili viden pečat tudi na zunanjem videzu Cinkarne. Porušili ste številne stare izpraznjene industrijske dvorane in obnavljali vse drugo. Nered vas je zelo motil. Ob jutrih in tudi nedeljskih dopoldnevih ste se pogosto vozili po podjetju in nas glasno opozarjali v primeru nepospravljenega dvorišča.

Za marsikatero stvar ste bili pred časom. Danes vsi govorijo o obveznih ženskih kvotah. Sami ste na vodilne položaje v podjetju imenovali številne ženske že pred 30 in več leti.

Dragi cinkarniški ata, do starosti 76 let ste nas vodili in še vrsto let pogosto prihajali v podjetje, da bi ga nadzirali. V resnici ste nas prišli spodbujati in pohvaliti za uspehe. Zdaj vas ni več. Tih ste odšli. 17. oktobra smo se prišli na Celjsko mestno pokopališče še zadnjič zahvaliti za sadove vašega dela. Zdaj hodite po novih poteh. Nam nevidnih, neslišnih. V spominu pa ostajate z nami. HVALA VAM!

Nikolaja Podgoršek Selič

»Moj cilj je vzpostaviti vzdrževanje, ki bo samo sebi izziv in bo primer dobre prakse tako v Sloveniji kot v svetu«

Boštjan Podkrajšek, direktor PE Vzdrževanje in energetika

Boštjan Podkrajšek je letos februarja v Cinkarni prevzel mesto direktorja PE Vzdrževanje in energetika. Prihaja s Ponikve pri Šentjurju, po izobrazbi pa je univerzitetni diplomirani inženir gospodarstva. V tretjem letniku je bil eno leto na študijski izmenjavi, in sicer na Škotskem, v Glasgowu. Kot pravi, je bil to zanj prelomni trenutek, saj pred tem ni veljal za zavzetega študenta.

Ste univerzitetni diplomiran inženir gospodarstva. Za kakšen študij gre?

To je interdisciplinarni študij na Univerzi v Mariboru, kjer smo polovico predmetov opravljali na Fakulteti za strojništvo, polovico pa na Ekonomsko-poslovni fakulteti. Takrat se mi je to zdela še najboljša izbira. Ker sem eden prvih predstavnikov milenijcev, pri teh letih preprosto nisem vedel, česa si želim. Za študij medicine sem bil preveč povprečen, za pravnika premalo potrpežljiv. Ker je oče doma popravljal kmetijsko mehanizacijo, mi strojništvo ni bilo tuje. Hkrati me je zanimalo tudi podjetništvo. Da je bila odločitev prava, sem ugotovil na študijski izmenjavi v tujini. Trenutno na Harvard Business School na daljavo opravljam še specializacijo iz strategije.

Kje ste pred zaposlitvijo v Cinkarni pridobivali delovne izkušnje? Med drugim menda tudi v tujini?

Začel sem kot tehnolog že med študijem v Uniorju v Zrečah, in sicer v kovačnici. Tam sem se ukvarjal z vitko proizvodnjo in celovitim produktivnim vzdrževanjem. Nato sem večji izziv našel v manjšem, a hitro rastočem podjetju Kovinarstvo Bučar, kjer sem spoznal vse vidike poslovanja, od prodaje, nabave, predvsem pa proizvodnje. Podjetje se ukvarja s preoblikovanjem pločevine. Leta 2013 sem bil zadolžen za vzpostavitev proizvodnje preoblikovanja debelejših pločevin v Linzu, kjer sem delal štiri leta kot vodja obrata. Po vrnitvi iz Avstrije se je priložnost pokazala v Palomi kot vodja vzdrževanja in energetike. Podjetje je v tem času doživljalo številne prenove. Tako je potekala naložba v nov papirni stroj v vrednosti 100 mio evrov, kjer sem

neposredno sodeloval. V tem času smo reorganizirali vzdrževanje in se trudili, da ga pripeljemo na sodobno raven.

Kaj vas je pripeljalo v Cinkarno?

V Palomi sem se ogromno naučil in veliko spoznal. A znašel sem se na mestu, ko je izziv postal premajhen. K odločitvi za spremembo je pripomogla tudi oddaljenost, saj sem do Palome potreboval približno dve uri vožnje na dan.

Boštjan Podkrajšek. (Foto: osebni arhiv)

V Cinkarni je Vzdrževanje in energetika velika in razvejana poslovna enota, vitalnega pomena za nemoten potek kompleksne proizvodnje. Kaj bi povedali o enoti?

To je poslovna enota z ogromno znanja, ki je zaradi specifične industrije v Sloveniji ne najdeš nikjer. Vzdrževanje je vedno nadloga, ki potrebuje denar in zaustavitev proizvodnje, če se malo pošalim. V bistvu pa je vzdrževanje eden ključnih procesov za zagotavljanje zanesljivosti in razpoložljivosti delovnih sredstev. Razpeto je med poslovne enote ter službe in zajema široko področje. Glede na tveganja, ki se pojavljajo, morajo biti zaposleni visoko strokovno usposobljeni. Naše glavne prednosti so zagotovo znanje in izkušnje, ki jih posamezniki premorejo, in pa pripadnost podjetju. Skrbi nas le visoka povprečna starost zaposlenih, zato moramo poskrbeti za sistemski prenos znanja na mlajše generacije.

Ena od vaših nalog je optimizacija službe.

Optimizacija predstavlja predvsem odstranjevanje nepotrebne in poudarek na nujnem. To pomeni iskanje izgub oziroma kradljivcev časa. Najprej je med tem treba potegniti ločnico. Treba je biti previden, saj se lahko včasih zdi, da kakšna aktivnost ni nujna, a se na daljše obdobje izkaže, da je imela svojo vlogo. Zato je nujno poznavanje procesov in sodelovanje širše skupine. Optimizacija je mogoča na vseh področjih poslovanja. Zanimivo je, da se nikoli ne konča – vedno lahko storimo nekaj bolje kot prej.

Trenutno zelo aktualna tema je učinkovita raba energentov. Kaj bi tukaj izpostavili?

Dogajanje na področju energetike je precej skrb vzbujajoče. Ker težavam na geopolitičnem področju ni videti konca, mislim predvsem na vojno v Ukrajini, lahko težave trajajo ali pa se poglobijo. Če država gospodarstvu ne bo konkretno pomagala, smo lahko v precejšnjih težavah. Naše podjetje se na trgu spoprijema s konkurenti, ki energijo kupujejo po bistveno nižjih cenah in so posledično konkurenčnejši. Ob tem ne mislim samo na azijske države, ampak tudi na sosednje. Kljub nedavno sprejetemu predlogu zakona za omilitev posledic energetske krize so učinki precej skromni. V Cinkarni se trudimo odvisnost od energentov čim bolj zmanjšati. Intenzivno vlagamo v postavitev sončnih elektrarn in nenehno iščemo načine učinkovite rabe

energije. V prihodnjem letu nameravamo polovico investicijskih sredstev nameniti projektom, povezanim z obnovljivimi viri in učinkovito rabo energije. Poteka pa že investicijski projekt Postavitev sistema za uporabo ekstra lahkega kurilnega olja na kalcinacijski peči za primer pomanjkanja zemeljskega plina.

Bi lahko rekli, da je eno uvajanje izboljšav v procesu, kompleksna naloga pa je tudi vodenje kolektiva?

To je precej velik in raznolik kolektiv. Pri imenih nisem preveč dober in potrebujem precej časa, da si jih zapomnim. Želim si, da bi v prihodnje lahko več časa posvetil neposredni komunikaciji s posamezniki. Za kolektiv je bil moj prihod velika sprememba, zato verjamem, da je potreben čas, da spoznamo drug drugega. Sicer pa so me lepo sprejeli, za kar sem jim izjemno hvaležen. Moje delo ni povezano le s poslovno enoto, vključuje tudi intenzivno sodelovanje z drugimi enotami in službami. Menim, da smo vzpostavili dobre temelje za nadaljnje delo.

Bistveno pri vodenju je sodelovanje, redna in ustrezna komunikacija ter medsebojno razumevanje in na tem naj bi temeljil naš kolektiv.

Kakšna je vaša vizija vzdrževanja?

Na poslovnem področju želim v prihodnjem letu doseči cilje, ki smo si jih zadali, predvsem pa slediti viziji zagotavljanja zanesljivosti in dobre razpoložljivosti delovnih sredstev. Cilj je vzpostaviti vzdrževanje, ki bo samo sebi izziv in bo primer dobre prakse tako v Sloveniji kot v svetu.

Kaj počnete, ko niste v službi? Kako preživljate prosti čas?

Z ženo Majo imava šest let staro hčerko Brino, ki je najino največje veselje. Psička Diva mi pomaga, da se zjutraj in zvečer sprehodim, rekreativno pa tudi tečem. Za hčerkin rojstni dan sem podlegel pritiskom, zato imamo tudi dve muc. Konce tedna večinoma preživimo pri ženinih starših v Radečah, kjer imajo manjšo kmetijo. Dela nikoli ne zmanjka, zlasti poleti. Radi tudi potujemo in prosti čas izkoristimo za potepe po Evropi. Sicer pa izjemno rad berem, najraje biografije, zgodovinske romane ali nekaj profesionalnega, kar je uporabno pri delu. Včasih sem se veliko ukvarjal s petjem, danes pa samo še priložnostno.

Pogovarjala se je Barbara Rozoničnik

Delavci, ki imajo aktivne medicinske vsadke morajo o tem obvestiti delodajalca (Službo za varnost in zdravje pri delu).

Med aktivne medicinske vsadke sodijo srčni spodbujevalniki, vsadki v možgansko deblo, vibracijski vsadki za srednje uho, vsajene črpalke za infuzijo zdravil, aktivni medicinski vsadki, ki vsebujejo kovine (umetni sklepi, žebli, žice, ploščice, kovinski kontracepcijski vsadki, umetne srčne zaklopke), medicinski vsadki, ki se nosijo na telesu (zunanje črpalke za infuzijo hormonov).

Zamenjava filter stiskalnic za ožemanje pigmenta

Titanov dioksid je bel pigment in v svetovnem merilu uvrščen med najpomembnejše anorganske spojine. Cinkarna Celje je edina proizvajalka titanovega dioksida v Sloveniji, njena proizvodnja pa predstavlja okrog enega odstotka svetovne proizvodnje. Proizvodnja titanovega dioksida je najpomembnejša programska usmeritev Cinkarne, delež prihodkov od prodaje titanovega dioksida pa predstavlja več kot 80 odstotkov.

V skladu s petletnim strateškim načrtom podjetja smo pristopili k naložbi v ožemanje pigmenta. To so tehnološke izboljšave, ki bodo omogočale doseganje zelenega obsega proizvodnje. Konkurenca med ponudniki titanovega dioksida je izredno močna in zahteva vedno nižje proizvodne stroške. Za trajnejšo ekonomsko ustalitev programa moramo stremeti k nižanju proizvodnih stroškov z boljšim izkoristkom surovin, energije in naprav. Skrbno načrtujemo in izvajamo investicije v obstoječo tehnologijo, da smo konkurenčni drugim proizvajalcem ter smo sprejemljivi za trg in okolje. Le tako bomo naslednje negativne stopnje konjunkturnega cikla lažje preživel.

Primarno vlagamo v posodabljanje obstoječih tehnoloških postopkov, kot je posodobitev procesne opreme, izpopolnjevanje obstoječe tehnologije ter uvajanje avtomatizacije in računalniškega vodenja tehnoloških postopkov.

Postopek ožemanja pigmenta poteka v obratu Končna predelava 1 z uporabo dveh horizontalnih filtrnih stiskalnic. Stiskalnici obratujeta od leta 1991 in z vidika obratovalne zanesljivosti predstavljata tveganje za zagotavljanje planiranega obsega proizvodnje. S ciljem zniževanja letnih obratovalnih stroškov in zagotavljanja obsega proizvodnje titanovega dioksida smo se odločili za posodobitev postopka. Kupili smo sodobno in preizkušeno tehnologijo ožemanja pigmenta. Posodobitev obsega vgradnjo dveh novih vertikalnih filtrnih stiskalnic in zalogovnikov s tehtalnim sistemom. Nova tehnološka oprema, ki je popolnoma avtomatizirana, obeta po predhodnih pilotnih preizkusih prihranke na naslednjih področjih:

- pri energentih: nižja poraba stisnjene zrak, demineralizirane vode, električne in toplotne energije,

- pri stroških operativnega dela in vzdrževanja filter stiskalnic,
- višja kakovost pranja in ožemanja pigmenta.

Nova oprema je dimenzionirana na nazivno kapaciteto 100 t suhe snovi/dan/filter stiskalnico. Napenjanje membran na vertikalnih filter stiskalnicah bo potekalo z uporabo demineralizirane vode v zaprtem krogu, medtem ko obstoječa tehnologija uporablja stisnjen zrak. Oprema prav tako omogoča dodatno pranje pigmenta na filter stiskalnici, kar do zdaj ni bilo mogoče. Zaradi možnosti dodatnega pranja filter pogače bomo optimizirali porabo demineralizirane vode pri procesu Pranje pigmenta 1. Pralne vode se bodo v celoti vračale v proces Pranje pigmenta 1.

Nova vertikalna filter stiskalnica.

Slika prikazuje novo vertikalno filtrno stiskalnico:

- nazivna zmogljivost 100 t suhe snovi/dan/filter stiskalnico,
- 24 kosov filtrnih plošč v velikosti 1050 x 2400 mm in višino komore 45 mm,
- filtracijska površina 60/60 m².

Vgradnja nove opreme

V skladu s terminskim načrtom smo se zaradi prostorskih omejitev v proizvodnji odločili za postopno umeščanje opreme v prostor. V sredini maja 2023 bo dobavljena prva vertikalna filter stiskalnica in zalogovnik s tehtalnim sistemom, vgradnja in zagon pa sta predvidena na začetku novembra 2023. Po uspešnem štirimesečnem preteku poizkusnega obratovanja bomo demontirali staro horizontalno filter stiskalnico z zalogovnikom in tehtalnim sistemom.

Dobava druge enote vertikalne filter stiskalnice in zalogovnika s tehtalnim sistemom je predvidena v drugi polovici leta 2023, vgradnja pa bo sledila v prvi polovici

leta 2024. V drugi polovici leta 2024 je predvidena demontaža druge stare horizontalne filter stiskalnice in zalogovnika s tehtalnim sistemom.

S posodobitvijo procesa Končna predelava 1 bomo odpravili še eno ozko grlo v proizvodnji za zagotavljanje nazivne kapacitete proizvodnje na letni ravni 100 t suhe snovi/dan/linijo. V nadaljevanju se bo treba lotiti še drugih tehnoloških procesov, npr. procesa Sušenje pigmenta 1, ki prav tako predstavljajo ozka grla v proizvodnji.

Ambrož Roter, Pavel Blagotinšek

PE Polimeri z novim krogelnim ventilom

Zaradi povpraševanja po različnih izdelkih in potreb na trgu v PE Polimeri nenehno razmišljamo o posodobitvah in izpopolnitvah proizvodnega programa. Vsakodnevno izdelujemo teflonirane krogelne ventile, in sicer od velikosti DN15 do DN100 s polnim pretokom, iz katerih pa lahko izdelamo tudi večje ventile, kot sta Venturi DN125 in Venturi DN150.

S pomočjo nakupa nove proizvodne opreme, namenjene brizganju fluoropolimerov, lahko tefloniramo večja ohišja krogelnih ventilov in drugih cevni elementov. V ta namen smo se lotili razvoja novega tefloniranega krogelnega ventila.

To je teflonirani krogelni ventil DN150 s polnim pretokom in predstavlja naš največji krogelni ventil. Sestavljen je iz dvodelnega ohišja, ima PFA brizgano kroglo z jeklenim jedrom in fiksnim sornikom ter ima poleg ročnega načina delovanja možnost montaže pnevmatskih/elektro pogonov. Vgradna mera ventila je 480 mm, teža ventila z ročko pa znaša 85 kg.

Sodelavec Jure Vrbovšek je pod mentorstvom Romana Deželaka celotni potek izdelave novega ventila predstavil v diplomskem delu in ga uspešno zagovarjal novembra 2022.

Jure Vrbovšek, Luka Fideršek

Teflonirani krogelni ventil DN150, cinkarniški največji krogelni ventil, je bil tema diplomskega dela sodelavca Jureta Vrbovška. (Foto: Andraž Osetič)

V PE Kemija Celje za inovacijo prejeli srebrno priznanje

Regionalna gospodarska zbornica Celje je tudi letos objavila razpis za najboljše inovacije v celjski regiji. 23. junija 2022 je v Barbarini dvorani Pokrajinskega muzeja Celje že dvaindvajseto leto zapored potekala svečana podelitev priznanj inovatorjem. Podelili so 4 zlata, 5 srebrnih in 4 bronasta priznanja.

Na razpis smo se z inovacijo **Razvoj postopka industrijske proizvodnje fito farmacevtske učinkovine tribazični bakrov sulfat** prijavi tudi inovatorji iz PE Kemija Celje. Znanje smo prispevali in pri razvoju inovacije aktivno sodelovali **dr. Andrej Lubej, mag. Peter Bastl** in **Stjepan Zagorščak**.

Lastna sinteza bakrovega oksiklorida, ki smo jo razvili v zadnjem desetletju prejšnjega tisočletja, je bila povod, da s podobno tehnologijo poskusimo izvesti tudi sintezo tribazičnega bakrovega sulfata. Osnovna ideja je bila, da klorovodikovo kislino, ki jo uporabljamo pri proizvodnji bakrovega oksiklorida, nadomestimo z žveplovo (VI) kislino in s tem v formuli bakrovega oksiklorida ($\text{CuCl}_2 \cdot 3\text{Cu}(\text{OH})_2$) kloridni ion nadomestimo s sulfatnim, da dobimo tribazičen bakrov sulfat ($\text{CuSO}_4 \cdot 3\text{Cu}(\text{OH})_2$). Vendar zamenjava iona ni tako preprosta, kot je morda videti na prvi pogled. Pri razvoju postopka smo se srečali s številnimi izzivi in ovirami, ki smo jih z inovativnimi idejami in postopki uspešno premagali.

Inovacijska ekipa je sestavljena iz treh inženirjev kemijske stroke, zaposlenih v Cinkarni Celje. Kombinacija strokovnih znanj s področja kemijskega inženirstva, dolgoletne izkušnje pri proizvodnji fitofarmaceutskih proizvodov, večdesetletno akumulirano znanje s področja kemije bakra, absorpcije kisika in obarjalnih reakcij, kot tudi poznavanja razpoložljive opreme, so omogočili sodobno in učinkovito rešitev.

Prijavljena inovacija predstavlja inovativni alternativni postopek proizvodnje tribazičnega bakrovega sulfata, aktivne fitofarmaceutske sestavine s fungicidnim delovanjem. Postopek temelji na reakciji raztapljanja odpadnega kovinskega bakra z žveplovo (VI) kislino ob sočasni oksidaciji z zračnim kisikom. Značilnost in konkurenčna prednost postopka je vrhunska kakovost proizvoda ter dejstvo, da je postopek s stališča trajnostnega razvoja ugodnejši, saj pri proizvodnji ne nastajajo neželeni stranski produkti oziroma jih nastaja bistveno manj. Pri postopku se vsi reaktanti,

ki vstopajo v proces, vgradijo v proizvod, medtem ko pri konkurenčnih postopkih nastajajo velike količine odpadnega sulfata. Razviti postopek je prilagojen že obstoječi tehnologiji proizvodnje bakrovega oksiklorida, zato za implementacijo nismo potrebovali večjih investicij v dodatno opremo. Nastali proizvod, tribazični bakrov sulfat brohantitne kristalne modifikacije, je eden petih bakrovih aktivnih snovi, katerih uporaba v Evropski uniji je dovoljena. Produkt ima pred štirimi prednost v višji učinkovitosti, je manj fitotoksičen in tudi glede škodljivosti za žive organizme je razvrščen ugodneje. Zaradi teh lastnosti je prodaja tribazičnega bakrovega sulfata v trendu rasti, tržni delež fitofarmaceutskih sredstev na njegovi osnovi pa se v primerjavi z drugimi bakrovimi fungicidi povečuje. V Evropski uniji sta poleg Cinkarne Celje registrirana le še dva proizvajalca te aktivne snovi.

Inovacija je glede na pregledano literaturo v svetovnem merilu popolna novost. Inovacija je prebojna in temelji na originalnem postopku. Pri inovaciji smo uporabili že usvojena znanja iz obstoječe proizvodnje, kot tudi popolnoma nove pristope, ki jih pri proizvodnji te aktivne snovi, kot nam je znano, konkurenca ne uporablja. V literaturi je ideja aeracije žveplovo (VI) kisline v prisotnosti kovinskega bakra sicer zabeležena, a se zaradi težavnosti vodenja nadzorovane reakcije ta ne priporoča za proizvodni postopek.

V letu 2021 je prodaja tribazičnega bakrovega sulfata znašala 2,2 mio EUR in ustvarila dodano vrednost 540.000 EUR. Ocenjujemo, da bomo v naslednjih treh letih prodali 1000 do 1500 t tribazičnega bakrovega sulfata, in sicer v znesku od 6 do 10 mio EUR. Pri tem bomo ustvarili 1,4 do 2,1 mio EUR dodane vrednosti.

Vrednost inovacije pa ni samo v trenutno ustvarjeni dodani vrednosti. To je namreč produkt, ki je dolgoročno zelo perspektiven in ki bi lahko ob primerni investiciji, tako v proizvodni proces kot v razvoj trga, postal eden vodilnih proizvodov Cinkarne Celje. Že omenjene prednosti pred drugimi bakrovimi aktivnimi snovmi favorizirajo njegovo uporabo, ki je v nekaterih državah (npr. Francija) subvencionirana. Sam postopek z bistveno manjšo količino stranskih proizvodov nam daje konkurenčno prednost, ki pomeni tudi večjo ekonomsko učinkovitost. Za enako količino proizvoda porabimo namreč manj surovin in nimamo dodatnih stroškov z odstranjevanjem neželenih odpadkov. Pri tem poudarjamo, da stranski proizvod ni del reakcije

sinteze same, ampak je posledica inovativnih posegov, ki omogočijo potek same reakcije.

Glavni trajnostni učinek inovacije je, da pri proizvodnji, glede na konkurenčne postopke, nastaja bistveno manj stranskih proizvodov. Poleg tega je nastali tribazični bakrov sulfat okolju prijaznejši, saj je v primerjavi z drugimi bakrovimi aktivnimi snovmi kot nevarna kemikalija razvrščen v skupino z blažjimi učinki. V strategiji Cinkarne Celje je predvidena diverzifikacija proizvodnje z novimi programi in s posodobitvijo in povečanjem konkurenčne sposobnosti obstoječih programov. Inovacija s svojim potencialom, pomenom za poslovno enoto in inovativno izvedbo v celoti sovпада s strategijo podjetja.

Prijavljena inovacija je bila v močni konkurenci inovativnih izdelkov in postopkov nagrajena z odličnim **srebrnim priznanjem**.

Peter Bastl

Cinkarniški inovatorji: dr. Andrej Lubej, mag. Peter Bastl in Stjepan Zagorščak (na sredini) med podelitvijo priznanj. (Foto: arhiv RGZC)

Ministra Tanja Fajon in Matjaž Han obiskala Cinkarno

Cinkarno Celje so septembra obiskali gospodarski minister Matjaž Han, zunanja ministrica Tanja Fajon in državni sekretar Službe vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, mag. Marko Koprivc.

Vodstvo je nanje naslovilo pobudo za razmislek o olajšavah energetske intenzivnim podjetjem, ki so zaradi bremena dražjih surovin in energije vse manj konkurenčna tujim proizvajalcem. Podjetje ima še veliko potencialov za razvoj, a mu bo država morala stopiti naproti s pohitritvijo postopkov, olajšavami in sredstvi za trajnostni razvoj.

Špela Kumer

Ministra in sekretar na obisku v Cinkarni Celje. (Foto: Damir Ivančič/FB)

Laboratorijski peščeni mlin

Z naslova razvojno-raziskovalnih aktivnosti na področju izboljšanja kakovosti pigmenta ter optimizacije proizvodnih stroškov se je podjetje odločilo investirati v nabavo laboratorijskega horizontalnega peščenega mlina, ki posnema aktualno stanje v proizvodnji.

S pomočjo laboratorijskih preizkusov se bomo lahko na podlagi rezultatov odločili za:

- izbor optimalnega sredstva za omakanje;
- določitev parametrov mletja (vnos energije, polnitev mlina, zadrževalni časi), ki vplivajo na optične lastnosti končnega proizvoda.

Glavni razlogi za nabavo:

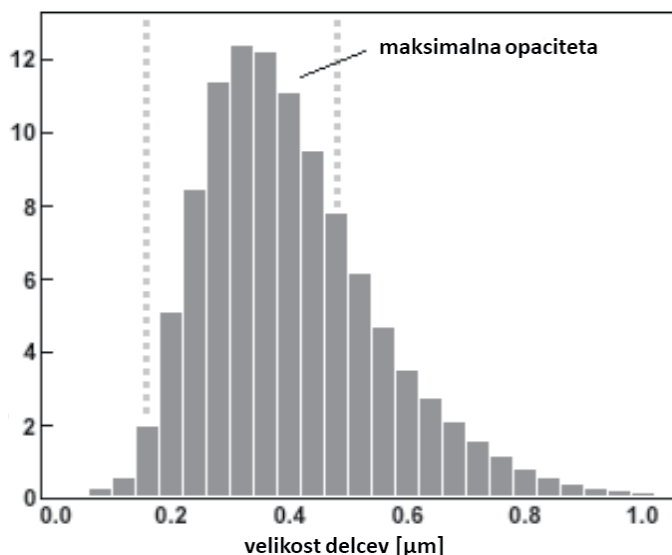
- dvig kakovosti naših proizvodov;
- optimizacija stroškov proizvodnje z uporabo optimalnih omakal in dodatkov, ki ohranjajo primerljivo kakovost proizvodnje, ter izboljšanje kakovosti odpadnih vod;
- olajšani preizkusi alternativnih omakal z večjo zanesljivostjo vrednotenja rezultatov.

Pigmenti so običajno najdražja surovina v barvnih sistemih. Njihov potencial lahko v celoti izkoristimo le, če so v sistemu optimalno dispergirani. Z mletjem in uporabo površinsko aktivnih sredstev dosežemo razbitje aglomeratov do osnovnih delcev.

Velikost delcev je pomemben dejavnik pri določanju funkcionalnosti pigmenta v končni aplikaciji. Vpliva na optične in neoptične lastnosti pigmentiranih disperzij, zato jih je treba skrbno nadzorovati, da zagotovimo izdelke, ki ustrezajo želenim zahtevam barv in premazov. Velikost delcev je neposredno povezana z učinkovitostjo, s katero pigment razprši svetlobo, kar posledično vpliva na opaciteto, moč niansiranja in podton, povezan z danim pigmentom. Velikost delcev vpliva tudi na lastnosti sijaja in vremensko obstojnost.

Porazdelitev velikosti delcev – Ena sama številka ne more opisati porazdelitve velikosti delcev vzorca. Boljši pristop je poročanje srednje vrednosti porazdelitve z vrednostjo za opis širine porazdelitve. Porazdelitev velikosti delcev, razpršenih v tekočini, je matematična funkcija, ki določa relativno količino, običajno masno, prisotnih delcev glede na velikost. Merjenje porazdelitve velikosti delcev v našem podjetju izvajamo na aparaturi Malvern Mastersizer 3000, ki temelji na principu laserske difrakcije.

Za doseganje želenih optičnih lastnosti je zahtevana ozka porazdelitev velikosti delcev. Graf prikazuje porazdelitev velikosti delcev tipičnega TiO₂ (MacEvoy 2005; Particle Size Distribution 1999).

Porazdelitev velikosti delcev.

Omakanje – Namen omakanja je tvorba vodne suspenzije in dispergiranje zmletega TiO₂, namenjenega površinski obdelavi. Kot dispergant lahko uporabimo anorgansko ali organsko površinsko aktivno sredstvo. Pri preizkusu z laboratorijskim peščenim mlinom bomo preverili vpliv različnih sredstev na stabilnost suspenzije. Začetno omakanje ima velik pomen, saj je od tega odvisna nadaljnja obdelava. Pigment in reagent se morata dobro mešati, med njima pa mora biti visoka afiniteta, da se v naslednjih korakih ne ločita. Omakalo mora zagotavljati stabilnost suspenzije TiO₂ skozi čim širše območje pH. Po omakanju in peščenem mletju moramo disperzibilnost ohraniti. To zagotovimo z nadzorovanim vodenjem kemične obdelave.

Cilj preizkusov z laboratorijskim peščenim mlinom je raziskati pogoje, pri katerih ohranimo suspenzijo delcev pigmenta TiO₂ stabilno. S pomočjo karakterizacije, z uporabo meritev zeta potenciala, bomo določili vpliv omakal (v postopku omakanja) in dodatka reagentov pri različnih procesnih pogojih na lastnosti suspenzije.

Umestitev laboratorijskega peščenega mlina v laboratoriju. (Foto dr. Nika Veronovski)

Predvidene aktivnosti:

- izbira ustreznega površinsko aktivnega sredstva v procesu omakanja, ki bo omogočalo pripravo suspenzije s čim višjo gostoto (vsaj 1500 g/l ali več), pri čemer bo viskoznost kar se da nizka in dispergirano delcev čim višja v širšem pH območju;
- optimizacija peščenega mletja v smislu ohranitve popolnoma dispergiranih delcev;
- izvedba karakterizacije suspenzij in končnih, različno površinsko obdelanih pigmentov.
- Pričakujemo, da bomo s pomočjo laboratorijskega peščenega mlina podrobno spoznali potencial, ki ga lahko pri najboljših pogojih izkazujejo naši materiali. Z znanji, ki jih bomo pridobili pri laboratorijskem delu, pa bomo uspešneje vodili postopke na industrijski ravni.

Dušanka Košir, dr. Nika Veronovski

Cinkarni plaketa Slovenskega kemijskega društva

Slovensko kemijsko društvo je leta 2021 obeležilo 70 let delovanja.

Slavnostno sejo so zaradi zdravstvenih razmer priredili septembra 2022 v sklopu tradicionalnih Slovenskih kemijskih dni v Portorožu. Slavnostne akademije se je udeležil tudi predsednik Uprave Cinkarne Celje Aleš Skok in v imenu podjetja prevzel plaketo zaslužne institucije kot znak dobrega sodelovanja s stanovsko organizacijo kemikov.

Barbara Rozoničnik

Predsednik Uprave Cinkarne Celje (desno) na slavnostni akademiji ob 70. obletnici delovanja Slovenskega kemijskega društva. (Foto: arhiv društva)

»V treh dneh sem spal 4 ure in to bi spet ponovil!«

Kar nekaj sodelavcev je jeseni pomagalo gasiti obsežen požar na Krasu. Vodstvo podjetja se jim je ob vrnitvi zahvalilo za nesebično pomoč in izrazilo podporo pri opravljanju poslanstva.

»Našim gasilcem se želimo zahvaliti za opravljeno delo na terenu v težkih razmerah. To so ljudje, ki so vedno pripravljeni nesebično pomagati, delujejo odgovorno in so predani ekipi. V vsaki situaciji se znajo prisebno odzvati, sodelujejo lahko pri zagotavljanju požarne varnosti v podjetju, zato je prav, da svoje poslanstvo opravljajo tudi, ko jih potrebujejo drugi,« je razloge za podporo gasilcem pojasnil predsednik Uprave Cinkarne Celje Aleš Skok.

Predsednik uprave Cinkarne Celje Aleš Skok (v sredini) je cinkarniškim gasilcem izrazil podporo za nesebično pomoč ob obsežnem požaru na Krasu. (Foto: Barbara Rozoničnik)

(Foto: Jure Hictaler)

»V treh dneh sem spal 4 ure. Prvo noč sem bil pokonci zaradi adrenalina pred odhodom. Treba je bilo zbrati opremo, pripraviti vozila ... Gašenje je bilo zelo zahtevno, a preprosto ne bi mogel od daleč samo gledati, kako gori, sam pa ne bi pomagal. K sreči imamo službe, kjer delodajalec razume naše delo in lahko delovno mesto vedno zapustimo ob takšnih izrednih razmerah,« je povedal prostovoljni gasilec, zaposlen v PE Titanov dioksid, Jure Hictaler.

»Pomagali smo, kamor so nas razporedili. Ves čas so nas strokovnjaki opozarjali, naj pazimo, kje hodimo, saj je teren poln različnih neeksplozivnih ubojnih sredstev. Nekajkrat je okrog nas eksplodiralo. Na najbolj odročna mesta smo na hrbtih nosili po 20 litrov vode in gasili manjše požare, ki jih z avtomobili nismo dosegli. To je odtehtala velika hvaležnost, ki so nam jo izkazovali domačini,« je povedal poklicni gasilec PGE Cinkarna Celje Dejan Kolšek.

Špela Kumer

(Foto: Matjaž Marušič)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka Toma Kolariča se iskreno zahvaljujemo kolektivu Cinkarne Celje in vsem njegovim nekdanjim sodelavcem za darovano cvetje, sveče, besede tolažbe in topel stisk roke ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Družina Kolarič

15. šolski natečaj v znamenju skrbi za vodo

Kot vsa živa bitja tudi vsak proizvodni proces za normalno delovanje potrebuje vodo. Pomena njene uporabe se v Cinkarni zelo zavedamo, zato intenzivno raziskujemo, kako jo porabiti čim manj ali kako jo uporabiti znova. Eden takih projektov je tudi načrtovanje ponovne uporabe vode iz čistilne naprave. Vodo bodo opazovali, slikali in fotografirali tudi osnovnošolci in dijaki na letošnjem natečaju.

Na letošnjem natečaju bodo mladi slikali ali fotografirali motive vode (jutranjo roso, gorski izvir, žuborenje potoka ...). Nanj so se prijavili mladi ustvarjalci iz več kot 50 osnovnih in srednjih šol širše celjske regije, za katere bomo spomladi tradicionalno pripravili zaključno slovesnost.

Špela Kumer

Cinkarna zaupanja vredno podjetje

Letos je podjetje prejelo četrty platinasti certifikat bonitetne odličnosti. Z njim se uvršča med najzanesljivejše poslovne subjekte in dokazuje negovanje dobrih poslovnih navad.

Podeljeni certifikat izkazuje nizko verjetnost za stečaj, izbris podjetja iz poslovnega registra ali uvrstitev na seznam davčnih neplačnikov. Osnova za oceno poslovne odličnosti so računovodski izkazi, ki napovedujejo na nadpovprečno varno in uspešno poslovanje v naslednjem letu dni.

Tekst: Špela Kumer
Foto: Dubravka Kunst

MOVEMBER – mesec boja proti raku prostate

Mesec november, ki je bil proglašen za »movember«, je namenjen zdravju moških, predvsem opozarjanju na raka prostate, mod, duševnega zdravja in na preprečevanje samomora. Za rakom letno zbolijo po svetu več kot 12 milijonov ljudi, pri čemer je rak prostate najpogosteje diagnosticirana oblika raka pri moških.

Kaj sploh je prostata?

Prostata je moška spolna žleza, ki leži pod mehurjem in obdaja sečnico. Po obliki je podobna orehu. Normalno velikost doseže po puberteti, težka pa je približno 20 g. Prostato sestavlja žlezno tkivo, ki ga obdaja ovojnica (kapsula prostate). Na delovanje žleze vpliva moški spolni hormon testosteron, ki ga izločajo moda. Izločki prostate tvorijo večji del semenske tekočine, v kateri semenčice potujejo po sečnici.

Bolezni prostate

V srednjem življenjskem obdobju je najpogostejše vnetje prostate. Po 50. letu starosti se pogosto razvije benigna hiperplazija prostate – BHP, ki je nerakavo povečanje prostate. BHP povzroča težave pri uriniranju. Bolezen se največkrat zdravi z zdravili, redko pa tudi z operacijo. Najpogostejše maligno obolenje prostate pa je rak prostate, ki predstavlja 11 odstotkov vseh novo odkritih rakavih obolenj. V Sloveniji ga ugotovimo pri več kot 1000 moških letno.

Kdaj obiskati zdravnika

Težave z uriniranjem so najpogostejši simptom bolezni prostate. Če se pojavijo navedene težave, je treba obiskati zdravnika:

- šibek curek urina,
- prekinjajoč curek urina,
- napenjanje pred začetkom uriniranja,
- pogosto uriniranje,
- nenadna potreba po uriniranju,
- pogosto uriniranje ponoči,
- občutek, da se sečni mehur ne izprazni v celoti,
- bolečine in pekoč občutek pri uriniranju,
- primesi krvi v urinu ali semenski tekočini.

Na splošno naj bi moški po dopolnjenem 50. letu starosti opravili pregled prostate, tudi če nimajo težav pri uriniranju. Pregled mora obsegati tudi določitev vrednosti PSA in digitorektalni pregled.

PSA (Prostata Specifični Antigen) je protein, ki ga izločajo žleze prostate. Povišana raven tega proteina v krvi poda ključno informacijo o tem, ali so nastale spremembe v prostati.

Pri digitorektalnem pregledu urolog vstavi orokavičen prst v zadnje črevo in otipa prostato. Otipa velikost, obliko in čvrstost prostate. Pogosto lahko urolog že z digitorektalnim pregledom ugotovi rakaste spremembe ali povečano prostato zaradi benigne prostatične hiperplazije.

V novembru smo tudi v Cinkarni v okviru promocije zdravja izvedli preventivne preglede prostate.

Vsem prijavljenim smo odvzeli kri in urin za osnovne preiskave ter opravili nadzor funkcije ledvic in PSA. Pregledani so izpolnili tudi mednarodni vprašalnik za točkovno vrednotenje simptomov BHP. Na vprašalniku posameznik oceni resnost simptomov, ki jih ima pri odvajanju vode. Vrednotenje laboratorijskih rezultatov in vprašalnika ter urološki pregled s pregledom prostate in mod je izvedel prim. doc. dr. Dejan Bratuš, dr. med., specialist urolog. Na podlagi opravljenega pregleda je vsakemu posamezniku izdal izvid o pregledu.

Pregled je opravilo 64 zaposlenih, kar predstavlja 19 odstotkov zaposlenih moških nad 44 let v podjetju. Povprečna starost pregledanih je bila 54,6 leta (najmanj 41 let; največ 64 let).

Pri pregledih je bilo ugotovljeno, da 10 zaposlenih potrebuje ustrezno terapijo, 10 potrebuje redno spremljanje, 6 zaposlenih pa potrebuje nadaljnjo obravnavo.

Otmar Slapnik

Po dveh letih premora so se ponovno srečali cinkarniški upokoјenci

Prešerni nasmehi, topli stiski rok in živahni pogovori so zadnjo sredo v novembru naznanili srečanje cinkarniških upokoјencev. Po dveh letih premora zaradi koronavirusa je bilo snidenje skoraj 300 nekdanjih zaposlenih težje pričakovano in prisrčnejše.

Sprejem upokoјenih Cinkarjarjev.

»KAR DOLGČAS NAM JE ŽE BILO ...«

»Kar dolgčas nam je že bilo; rada pridem, da vidim nekdanje sodelavce.« je povedala naključna udeleženka srečanja. Po uvodnem pozdravu vodje kadrovske službe Marka Cvetka je zbrane, kot običajno, nagovorila članica Uprave in tehnična direktorica Nikolaja Podgoršek Selič. »Dragi Cinkarjarke in Cinkarjarji, zame ste to še vedno, čeprav ste že upokoјeni. Veseli me, da vas

lahko ponovno gostimo v naši sredini,« je dejala. V nadaljevanju je spregovorila o uspešnem poslovanju podjetja v zadnjih letih, se dotaknila posameznih poslovnih enot ter sprememb, ki smo jih bili deležni v obdobju zadnjih dveh let.

PRISPEVEK PREJŠNJIH GENERACIJ

»V Cinkarni nas veseli, da se naši nekdanji sodelavci še vedno zanimajo za delovanje podjetja. Kaj bo prinesla prihodnost, je težko napovedati. Prihodnje leto bomo s ponosom obeležili 150. letnico delovanja Cinkarne. Zavedamo se, da ste za uspešno zgodbo krmarjenja po različnih obdobjih preteklosti in kljubovanja številnim izzivom v precejšnji meri zaslužni tudi zaposleni prejšnjih generacij, ki ste s svojim delovanjem pripomogli, da se je podjetje vsa ta leta razvijalo in ohranjalo,« je še dodala Podgoršek Seličeva.

Po dveh letih premora veseli ponovnega srečanja.

Srečanja se je udeležilo skoraj 300 nekdanjih Cinkarjarjev.

ZA HRANO IN ZABAVO DOBRO POSKRBLJENO

Srečanje ob kosilu, ki so ga pripravile spretno roke naših kuharjev, pri postrežbi pa so na pomoč prijazno priskočili dijaki Srednje šole za gostinstvo in turizem Celje, je potekalo do večernih ur. Za prešerno razpoloženje pa je poskrbel ansambel našega sodelavca Ljuba Užmaha.

Tekst in foto: Barbara Rozoničnik

Pri postrežbi hrane so na pomoč priskočili dijaki Srednje šole za gostinstvo in turizem Celje.

Jedilnica, polna nasmehanih obrazov.

»Tuševe zvezdice«.

»TUŠEVE ZVEZDICE«

»Poboža misel, da nas mlajši niste pozabili in da še vedno gojite tradicionalne vrednote, kot smo jih pred leti mi.«

»Skratka, upokojeni Cinkarnarji smo dobro. Vsak teden se kot skupina srečamo ob kavici v Planetu Tuš, zato smo si dali ime »Tuševe zvezdice«. Lepo se razumemo, veliko nasmejimo. Če nekdo manjka, ga takoj pogrešamo in se sprašujemo, zakaj ga ni. Da bi le bili čim dlje skupaj.«

Mira Gorenšek

Vodenje v Cinkarni

Eden ključnih dejavnikov, ki podpira udejanjanje poslanstva in vizijo podjetja, je način vodenja, ki spodbuja medsebojno sodelovanje, uresničevanje skupnih ciljev, skrb za osebni in profesionalni razvoj posameznika, spodbujanje kreativnosti in zagotavljanje psihološke varnosti v delovnem okolju, ki je ključna, da si zaposleni upajo ustvarjalno razmišljati. Prvo generacijo smo vključili v razvojni program Akademija vodenja, neposredne vodje iz različnih organizacijskih enot pa v delavnice Tako vodimo v Cinkarni.

Akademija vodenja

Temeljni cilj razvojnega programa je opolnomočenje zaposlenih za učinkovito in profesionalno izvajanje ključnih kompetenc vodenja ekipe, torej razvoj sistemov, metod in praktičnih izvedbenih veščin za uspešno izvajanje voditeljske vloge. Vzporedno s treningom veščin poteka tudi razvoj osebnih sposobnosti za uspešno delovanje pri izvajanju nalog in uresničevanje odgovornosti in strategij podjetja ter zastavljenih ciljev. Razvojni program je potekal v živo in na daljavo ter s pomočjo coachingov v obdobju od januarja do oktobra. Za zadnji sklop »Učinkovito ekipno delovanje« smo se podali v Logarsko dolino, kjer smo med drugim:

- s praktičnimi nalogami reševali nesporazume,
- spoznavali posameznikove vloge v skupini,
- povzeli znanje s preteklih izobraževanj,
- predlagali, katere aktivnosti moramo začeti izvajati in katere prenehati.

Tako vodimo v Cinkarni

Prvi korak k implementaciji standardov vodenja so delavnice pod naslovom »Tako vodimo v Cinkarni«, ki

se odvijajo od marca in v katere so vključeni neposredni vodje. Njihov namen je vodje seznaniti z zapisanimi standardi in jih spodbuditi, da jih vsakodnevno uporabljajo pri svojem delu.

Ključna področja vodenja in opredeljeni standardi kot zaveza vodij:

- vodimo z zgledom,
- nedvoumno opredelimo cilje in pričakovanja za posameznika,
- učinkovito upravljamo naloge,
- učinkovito komuniciramo,
- skrbimo za razvoj sodelavcev,
- krepimo ekipno delo in gradimo dobre medosebne odnose,
- skrbimo za motivacijo.

Tekst in foto: Filip Koželnik, Špela Vauhnik

Vodenje, ki spodbuja medsebojno sodelovanje, uresničevanje skupnih ciljev ter skrb za osebni in profesionalni razvoj posameznika.

Delnica Cinkarne

Predstavlja del lastništva v podjetju in imetniku zagotavlja določene pravice, kot sta dividenda in pravica do udeležbe pri upravljanju oziroma imenovanju organov nadzora družbe.

Aktualni podatki

- avgusta je bila izvedena cepitev delnice v razmerju 1 : 10, kar pomeni, da je delnica dostopnejša (vrednost delnice deljeno z 10), število delnic pa je večje (pomnoženo z 10);
- vrednost delnice ob koncu novembra 2022 je znašala 27,60 €.

Odnosi z vlagatelji

V zadnjih dveh letih je Cinkarna postala aktivnejša na področju odnosov z vlagatelji, da bi utrdila položaj podjetja kot privlačne naložbe in krepila odnose z zainteresirano finančno javnostjo.

Zvrstilo se je kar nekaj dogodkov, ki so bili večinoma organizirani na daljavo. Ob koncu novembra smo se z določenimi obstoječimi in potencialnimi vlagatelji srečali v okviru dogodka Central and Eastern Europe Investment Opportunities, ki sta ga organizirali Ljubljanska in Zagrebška borza.

CFA Research Challenge

Aktivnejše udeleževanje na tem področju je prispevalo tudi k temu, da smo bili povabljeni k sodelovanju na tekmovanju CFA Research Challenge. Lokalno tekmovanje organizira slovensko združenje CFA in je namenjeno študentom ekonomskih in poslovnih ved. Na letošnjem tekmovanju so sodelovale ekipe iz

Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, Ekonomsko-poslovne fakultete Univerze v Mariboru in Ekonomske fakultete ter iz Univerze sv. Cirila in Metoda v Skopju.

V finalnem delu tekmovanja, ki bo predvidoma v prvem četrtletju 2023, bodo ekipe predstavile svoje vrednotenje Cinkarne in izdale priporočilo. Zmagovalna ekipa pa se bo nato borila na regijskem tekmovanju.

Filip Koželnik

Pogovori ob slovesu naših sodelavcev

Ob slovesu od Cinkarne se z upokojnici srečamo v Kadrovsko splošni službi in ob sproščenem klepetu obudimo spomine na njihovo prehojeno pot v podjetju.

Od julija do novembra 2022 so se v Cinkarni upokojili naslednji sodelavci: Anica Kučič, Tatjana Pukl in Mirko Jedvaj.

Anica Kučič je bila zaposlena v Računovodski službi, Tatjana Pukl v Pravni službi, Mirko Jedvaj pa se je kot cinkarniški štipendist po končani kovinarski šoli leta 1981 zaposlil v PE Vzdrževanje in energetika in tam ostal do upokojitve. Sodelavcem želi vse dobro, Cinkarni pa, da ostane še naprej stabilno podjetje.

Barbara Rozoničnik

»Gamsi« v Karnijskih Alpah na gori Monte Zoncolan

Veseli smo, da je bila letošnja kolesarska sezona po dveh letih omejitvenih ukrepov znova običajna. Običajna pomeni veliko število prevoženih kilometrov na najrazličnejših organiziranih dogodkih in izletih v dobri družbi kolesark in kolesarjev Cinkarne Celje. Prisotni smo bili na številnih prireditvah, na katerih smo s ponosom nosili kolesarska oblačila z napisom »Cinkarna«.

Gamsi na vrhu gore Monte Zoncolan.

L` Etape Slovenija.

Bili smo prisotni na številnih dogodkih v Sloveniji in tudi v tujini. Izpostavil bi vzpon na Monte Zoncolan in premierni dogodek L` Etape.

Zoncolan je gora v Karnijskih Alpah v Italiji, in sicer na nadmorski višini 1.750 m. Velja za enega najtežjih vzponov v Evropi, saj je pri 10,5 km treba premagati 1.210 višinskih metrov. Z vztrajnostjo, spodbujanjem in tudi trmo smo Gamsi uspešno prispeli do vrha.

Sončnica velikanka

Sedaj sta jo že odnesla zima in mraz, poleti pa je sodelavko Amino Kolarič razveseljevala sončnica velikanka.

Seme zanjo je dobila na dnevu odprtih vrat Cinkarne Celje na domiselni stojnici PE Kemija Celje.

Barbara Rozoničnik

Foto: Amina Kolarič

Na začetku septembra je bil v Kranju organiziran dogodek L` Etape, ki je uradni dogodek za amaterske kolesarje pod pokroviteljstvom Tour de France. Dogodek je bil organiziran na zelo visoki ravni, kjer je bilo poskrbljeno za vse in so lahko udeleženci približno preizkusili občutke Rogliča, Pogačarja ali Mohoriča. Na dveh trasah, dolžine 138 km in 70 km, se je podilo več kot 1.000 kolesarjev in kolesark, med njimi tudi 11 Gamsov. Zadovoljstvo ob prihodu v cilj razpotegne nasmeh na obrazih vseh udeležencev.

Vsak ima različne kolesarske cilje, npr. odpeljati zelen maraton, prevoziti zastavljeno število kilometrov, izboljšati čas na določenem vzponu ipd., vsi pa imamo en cilj, in to je gibanje, povezovanje ter druženje pred, med ali po sestopu s kolesa.

Tekst in foto: Robert Fortštner

INGVERJEV KRUH S POMARANČO

Sestavine

1 srednje veliko jabolko
40 g svežega ingverja
100 g orehovih jedrc
125 g masla
180 g sladkorja
2 jajci

1 rumenjак
125 ml pomarančnega soka
250 g gladke moke
1 žlička pecilnega praška
maslo in moka za model

Priprava: Jabolko olupimo in narežemo na kocke. Ingver olupimo in drobno naribamo. Orehe nasekljamo. Maslo in sladkor stepemo. Postopoma dodamo jajca, rumenjак, pomarančni sok, moko, pecilni prašek, sesekljane orehe in jabolko z ingverjem.

Testo damo v model, poravnamo in pečemo 45 minut pri 180 °C. Pečen naj ostane nekaj časa v modelu. Nato ga zvrnemo na mrežo, kjer naj se popolnoma ohladi. Iz ruma, pomarančnega soka in sladkorja v prahu naredimo gladko glazuro. Kruh prelijemo z glazuro. Ko se glazura strdi, okrasimo s kandirano pomarančo.

INGVERJEVA LIMONADA

Sestavine

1 kg ingverja
1 kg rjavega sladkorja
1 l limoninega soka
250 g medu
3 limete
5 klinčkov
1 cimetova palčka

1 žlička mletega cimeta
2 zvezdici zvezdastega janeža
1 žlička mletega kardamoma
ščeр muškatnega oreščka
1 vaniljev sladkor
šop sveže mete

Priprava: Ingver drobno nastrgamo. Primešamo sladkor, limonin sok, med in rezine limet. Dodamo klinčke, muškatni orešček, vaniljev sladkor in meto. Mešanica naj v skledi počiva 2 dni pri sobni temperaturi. Sirup prelijemo v steklenice. Nato jih postavimo v hladilnik, kjer jih lahko hranimo do 3 mesece. Sirup uporabimo za limonado ali čaj.

Jure Fidler

ZAKLJUČILI IZOBRAŽEVANJE OB DELU

V Cinkarni Celje cenimo prizadevanja sodelavcev, ki ob delu pridobivajo nova znanja in višjo stopnjo izobrazbe.

Urban Kresnik je 10. 6. 2022 uspešno opravil diplomski izpit po višješolskem študijskem programu Strojništvo in pridobil strokovni naziv »inženir strojništva«.

Aleš Sternad je 6. 7. 2022 uspešno opravil poklicno maturo in pridobil strokovno izobrazbo »strojni tehnik«.

Dejan Kresnik je 22. 9. 2022 uspešno opravil diplomski izpit po višješolskem študijskem programu Strojništvo in pridobil strokovni naziv »inženir strojništva«.

Jure Vrbovšek je 10. 11. 2022 uspešno opravil diplomski izpit po študijskem programu Mehatronika in pridobil višjo strokovno izobrazbo »inženir mehatronike«.

ČESTITAMO!

Nagrajenci natečaja Naj foto poletja

V prejšnji številki časopisa Cinkarnar smo vas povabili k sodelovanju pri natečaju Naj foto poletja. Nagrade, ki jih je prispevalo podjetje Rogla Unitur, so prejeli: **Urška Planinc**, **Dušan Arčan** in **Simon Juršinič**.

Čestitamo!

									JEDRSKA NAPRAVA	STROJ, KI PROIZVAJA IZMENIČNO NAPETOST	OSEBNI ZAIMEK	NAGLAŠEK POVDAREK	ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA	LAŽJA KOVINA SREBRNE BARVE	RUSKA UMETNOST. DRŠALKA RODNINA				
									VRSTA TESTENIN Z MESNIM NADEVOM										
									ZDRAVILNI NAPOJ										
									ARABSKI ŽREBEC			FRANCOSKI FILMAR JACQUES NOČNI VETER							
									PARTNER OD BARBIKE				ŠPELA NOVAK	NAJPOGOŠTEJŠI VEZNIK MAURER					
									POTROŠNJA PORABA										
									VRSTA KRITINE									VRSTA OVCE, TUDI MAČKE	MUSLIMANSKI POSTNI PRAZNIK, RAMAZAN
	IZDELOVALEC OPEČNIH IZDELKOV	VRH NAD CELJSKO KOTLINO	KEM. SIMBOL ZA RADJI	SLOVENS. STAND UP KOMEDIJANTKA	NARAVA PRIRODA ETOS	OKR. ZA JUŽNO AFRIŠKO REPUBLIKO	TV ZASLON						RAŽENJ						
							VRSTA PREDPONE						PRASKA ODRGNINA						
VRSTA OBLAČILA										GLAVNO MESTO TURČIJE									
DEDA PREDNIK										MAKAROVI ČEVA SOVICA							GREGOR MLAKAR	PRIPRAVA NA VHODIH VRATIH	
EDI MAJARON			LOČEK				STRUPEN PLIN						DVORANA V ST. GRČIJI						
			DREMAVEC ZASPANEC				OKR. ZA ŠARADA						PREDPRAČILO						
SUROVINA ZA ČOKOLADO							VRHOVNO POVELSTVO						SKLADNI, UBRANI ZVOKI						
							SL. PEVKA ANA						TELIČEK						
IME PEVCA IN KAMNTAVT SMOLARJA				REKA V NEMČIJI						ŽENSKA, KI RADA ŠIVA									
				THOMAS EDISON						IZKOP ZGORAJ									
TELESNA POŠKODBA					ORNA ZEMLJA								MONGOL. VLADAR						
					ENAKA SAMOGLAS.								FRANC. MESTO						
SESTAVIL:	MANJŠA ROŽA, ROŽICA	GORA ČAROVNIC	AMERIŠKI KOŠARKAR				MESTO V ITALJI										VELIKA DRŽAVA V AZIJI	AFRIŠKI BOBEN	
							AM ZVEZNA DRŽAVA												
MESTO V OHIO										SORTA PREMOGA									
										SL. ASTRON. REVILJA									
PREHODNI PROSTOR, AVLA					BODIKA							BIBLUSKI IZMIKAČ TIČKA	PREDEL. OBMOČJE						
					ODPRTINA V STENI								MLINSKI ŽLEB						
EDVARD BENEŠ			STARA ENOTA ZA MERIENJE DELA	DED, STARI OČE			OPORNIK, PODPORA										DRAGO MLINAREC	ČEBELJA PAŠA	
				KURIR			PISATELJ FLEMING												
REZEK GLAS OB STRELI						NANOS PESKA							BISTVO, OBSTOJ						
						IVAN MINATTI							OKR. ZA TANGENS						
ODEBELJENO STEBLO RASTLIN										KAKTUS									
KOGAR NAVDUŠUJE ANGLEŠKO										PREMETA-NKA									

Rešitev nagradne križanke Cinkarnar št. 2/326:

Ime: _____

Priimek: _____

Naslov: _____

Pravilno rešitev križanke pošljite do 31. 1. 2023 v Uredništvo Cinkarnarja – tajništvo Uprave, s pripisom »Nagradna križanka«.

Med pravilno rešenimi križankami bomo izžrebali **3 nagrajence**. Nagrade tudi tokrat podarja podjetje **Rogla Unitur**. Imena nagrajencev bomo objavili v naslednji številki časopisa Cinkarnar.

Zima zame.

Pot med
krošnjami
Pohorje

www.rogla.eu
www.term-zrece.eu
www.potmedkrosnjampohorje.si

 Rogla
UNITUR SPORT RESORT

 Terme Zreče
UNITUR WELLNESS & SPA RESORT

 CINKARNA